

Seat No. : _____

AE-132

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology

(EA : Social Change and Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. સામાજિક પરિવર્તનની વ્યાખ્યા આપી, સમાજશાસ્ત્રીય પરંપરામાં સામાજિક પરિવર્તનના અભ્યાસ વિશે નોંધ લખો. **14**

અથવા

સમાજ અને સામાજિક વ્યવસ્થાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

2. સામાજિક પરિવર્તનનો નિર્ણાયકવાદી સિદ્ધાંત સમજાવો. **14**

અથવા

સામાજિક પરિવર્તન વિશે રચનાતંત્રીય-કાર્યવાદી સિદ્ધાંત વર્ણવો.

3. સામાજિક વિકાસનો અર્થ જણાવી, વિકાસનો આર્થિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. **14**

અથવા

વિકાસનો સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

4. સામાજિક પરિવર્તનના સંદર્ભમાં ભારતીય સમાજનું વિશ્લેષણ કરો. **14**

અથવા

સામાજિક વિકાસના સંદર્ભમાં ગાંધીવાદી મોડેલ (ગાંધીયન મોડેલ)ને સમજાવો.

5. (A) જોડકાં જોડો :

7

A	B
(1) વર્ગ સંઘર્ષનો સિદ્ધાંત	(a) એલ.ટી. હોબહાઉસ
(2) આધુનિકીકરણ	(b) ડાર્વિન
(3) સામાજિક વિકાસ	(c) એ.આર. ટેસાઈ
(4) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ	(d) કાર્લ માર્ક્સ
(5) ઉત્ક્રાંતિવાદ	(e) 19મી સદી
(6) શુમ્પીટર	(f) યોગેન્દ્રસિંહ
(7) સમાજ કે સોસાયટી	(g) મૂડીવાદી સિદ્ધાંત

(B) નીચેના વિધાન ખરાં કે ખોટા જણાવો :

7

- (1) હર્બટ સ્પેન્સર એ સમાજશાસ્ત્રના મૂળસ્થાપક ગણાય છે.
- (2) માથાદીઠ આવકમાં વૃદ્ધિ એ આર્થિક વિકાસ છે.
- (3) કાર્લમાર્ક્સ એ માનવ ઉત્ક્રાંતિમાં જૈવિક-પરિબળોની ભૂમિકા મહત્ત્વપૂર્ણ ગણે છે.
- (4) સાતત્ય અને પરિવર્તન એ સતત ચાલતી પ્રક્રિયા છે.
- (5) ગાંધીજી હસ્તકારીગરીની સભ્યતાના હિમાયતી હતા.
- (6) ભારતમાં મૂડીવાદી સમાજવ્યવસ્થા છે.
- (7) રોબર્ટ મર્ટને વિકાસનો આર્થિક ખ્યાલ આપેલો છે.

Seat No. : _____

AE-132

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology

(EA : Social Change and Development)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. Give the definition of social change and write a note on the study of social change in sociological tradition. **14**

OR

Explain the concepts of society and social system.

2. Explain the determinative theories of social change. **14**

OR

Narrate the structural functionalism theory about social change.

3. What is social development ? Explain the economic concept of development. **14**

OR

Discuss the social and cultural concept of development.

4. Analyse the Indian society with reference to social change. **14**

OR

Explain the Gandhian model with reference to social development.

5. (a) Match the following :

7

A

B

(1) History of class conflict	(a) L.T. Hobhouse
(2) Modernization	(b) Darwin
(3) Social Development	(c) A.R. Desai
(4) Industrial Revolution	(d) Karl Marx
(5) Evolution	(e) 19 th century
(6) Schumpeter	(f) Yogendra Singh
(7) Samaj or Society	(g) Capitalism theory

(b) Mark True or False :

7

- (1) Herbert Spencer is founder of sociology.
 - (2) Economic development means rise in per capita income.
 - (3) Biological factor's role is important in human evolution as per Karl Marx.
 - (4) Continuity and change is a continuous process.
 - (5) Gandhiji was proponent of "Handicraft Culture".
 - (6) Indian society is capitalist society.
 - (7) The concept of economic development is given by Robert Merton.
-

Seat No. : _____

AE-132

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology
(EB : Mass Media & Society)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. પ્રત્યાયનની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો. ઔપચારિક અને અનૌપચારિક પ્રત્યાયનનો અર્થ સમજાવો. **14**
અથવા
પ્રત્યાયનના કાર્યો-વિકાર્યો ચર્ચો.
2. મુદ્રિત માધ્યમોનું સ્વરૂપ વર્ણવો. **14**
અથવા
વીજાણુ માધ્યમોનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો.
3. દૈનિક પેપર (વર્તમાનપત્ર)નું સ્વરૂપ અને અસરો સમજાવો. **14**
અથવા
ટેલિવિઝનની કૌટુંબિક જીવન પર થતી અસરો સ્પષ્ટ કરો.
4. આધુનિકતા એટલે શું ? આધુનિકતા અને સમૂહ માધ્યમો વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. **14**
અથવા
સમૂહ માધ્યમો અને વૈશ્વિકરણનો સંબંધ સમજાવો.
5. (A) જોડકાં જોડો : **7**

A	B
(1) ઔપચારિક પ્રત્યાયન	(a) બેલ ટેલીફોન લેબ
(2) શેનન	(b) 1969
(3) નૌટંકી	(c) 16મી સદી
(4) ઈન્ટરનેટ	(d) ચોક્કસ દિશા
(5) વર્તમાનપત્ર	(e) ઉત્તર પ્રદેશ
(6) ફેસબુક	(f) વીજાણુ માધ્યમોના પયગંબર
(7) માર્શલ મેકલુહાન	(g) માર્ક ઝુકરબર્ગ

(B) સાચા વાક્ય માટે ખરાંની (✓) અને ખોટાંની સામે (×)ની નિશાની કરો :

7

- (1) દ ફ્લોર પ્રત્યાયનમાં સંદેશના અર્થ પર ભાર મૂકે છે.
 - (2) ધાર્મિક સાહિત્ય સમૂહ માધ્યમનો એક પ્રકાર છે.
 - (3) ભારતમાં ટેલિવિઝનને 'દૂરદર્શન' નામ 1978માં અપાયું.
 - (4) મુદ્રિત માધ્યમો અલ્પજીવી હોય છે.
 - (5) હોલીવુડ યુ.એસ.એ. માં છે.
 - (6) Whatsappની શરૂઆત ઈંગ્લેન્ડમાં થઈ.
 - (7) સમૂહ માધ્યમોની સહુથી વધુ અસર લગ્ન અને કુટુંબ સંસ્થાઓ પર થઈ છે.
-

Seat No. : _____

AE-132

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Sociology
(EB : Mass Media & Society)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Describe the characteristics of communication. Explain the meaning of formal and informal communication. **14**

OR

Discuss the functions and disfunctions of Communication.

2. Describe the nature of printed media. **14**

OR

Describe the origin and development of electronic media.

3. Explain the nature and effects of newspaper. **14**

OR

Clarify the effects of television on family life.

4. What is modernity ? Clarify the relationship between modernity and mass-media. **14**

OR

Explain the relationship between globalization and mass media.

5. (a) Match proper options : **7**

A

B

(1) Formal Communication	(a) Bell telephone lab
(2) Shannon	(b) 1969
(3) Nautanki	(c) 16 th century
(4) Internet	(d) Precise direction
(5) Newspaper	(e) Uttar Pradesh
(6) Facebook	(f) Prophet of electronic media
(7) Marshall McLuhan	(g) Mark Zuckerberg

(b) Mark true (✓) or false (×) :

7

- (1) D'fleur emphasizes the meaning of message.
 - (2) Religious literature is one kind of mass media.
 - (3) In India, the television was given name of 'Doordarshan' in 1978.
 - (4) Printed media is short lived.
 - (5) Hollywood is in U.S.A.
 - (6) Whatsapps was started in England.
 - (7) Most affected by mass media are marriage and family institutions.
-